

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ लखीसराय

वर्ग दशम् विषय संस्कृत विषयशिक्षक श्यामउदय सिंह

ता: 14-08-2021 (एन.सी.ई.आर. टी. पर आधारित)

पाठ:पंचमः पाठनाम जननी तुल्यवत्सला (बोर्ड बेस्ड क्वेश्चन)

1. मञ्जूषातः समुचितपदानि चित्वा अधोलिखितश्लोकद्वयस्य अन्वयं पूरयत।

मञ्जूषा- रोदिमि, त्रिदशाधिपः, विनिपातः, पुत्रं, सममेव, आभ्यधिका, पुत्रसहस्रं, पुत्रस्य

- I. विनिपातो न वः कश्चिद् दृश्यते त्रिदशाधिपः।
अहं तु पुत्रं शोचामि, तेन रोदिमि कौशिक!।।
अन्वय- कौशिक! (i)_____ वः कश्चित् (ii)_____ न दृश्यते अहम् तु
(iii)_____ शोचामि तेन (vi)_____।
- II. यदि पुत्रसहस्रं मे, सर्वत्र सममेव मे।
दीनस्य तु सतः शक्र! पुत्रस्याभ्यधिको कृपा।।
अन्वय- शक्र! यदि मे (i)_____ मे सर्वत्र (ii)_____ तु दीनस्य (iii)_____
सतः (iv)_____ कृपा।

2. स्थूलपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

- i. कृषकः बलीवर्दाभ्याम् क्षेत्रकर्षणं कुर्वन्नासीत्।
ii. तयोः बलीवर्दयोः एकः शरीरेण दुर्बलः आसीत्।
iii. सः ऋषभः क्षेत्रे पपात्।
iv. भूमौ पतिते स्वपुत्रं दृष्ट्वा जननी अरोदत्।

उत्तराणि

1.

- I. (i) त्रिदशाधिपः (ii) विनिपातः (iii) पुत्रं (iv) रोदिमि
II. (i) पुत्रसहस्रं (ii) सममेव (iii) पुत्रस्य (iv) आभ्यधिका

2. i. काभ्याम्, ii. कयोः, iii. कुत्र, iv. कम्